

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Załącznik 1.

Strategia Rozwoju Lokalnego Kierowanego Przez Społeczność (LSR)

na lata 2016-2022 przygotowana przez

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania PROGRES (LGD)

– projekt analizy SWOT, analizy problemów, celów, przedsięwzięć

1. Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Strefa społeczna: - lokalizacja w strefie podmiejskiej – migracja z Poznania i dalszych obszarów pozamiejskich na tereny podmiejskie - rozwój budownictwa mieszkalnego „odmłodzenie” mieszkańców z uwagi, iż najczęściej migrują ludzie młodzi, osoby w wieku produkcyjnym - stały wzrost liczby ludności (w obu gminach, w przypadku gm. Komorniki wskaźnik przyrostu i migracji ludności na pobyt stały jest wyższy)	Strefa społeczna: - lokalizacja w strefie podmiejskiej – większość mieszkańców aktywnych zawodowo pracuje w mieście Poznań - niski poziom integracji społeczności lokalnej, wyraźny podział na autochtonów i allochtonów - małe zaangażowanie większości mieszkańców w sprawy lokalne na obszarze LGD - zagrożenie wykluczeniem społecznym oraz zawodowym osób 50+, osób starszych, osób niepełnosprawnych, bezrobotnych - brak świadomości o atrybutach, jakości i ofercie miejsca zamieszkania, jako obszaru wielofunkcyjnego - ujemny przyrost naturalny w m. Puszczykowo
Strefa środowiskowo-kulturowa: - duży potencjał przyrodniczy i historyczno-kulturowy - bliskość Poznania - istniejące obszary ochrony przyrody (Wielkopolski Park Narodowy, obszary Natura 2000,) - znajdujące się na obszarze LGD szlaki	Strefa środowiskowo-kulturowa: - niedostateczny zakres i ograniczony dostęp do usług rekreacyjno-sportowych oraz kulturowych - słabo rozwinięta baza turystyczna, zwłaszcza w obszarze turystyki wiejskiej - słabe oznakowanie szlaków turystycznych, zwłaszcza tematycznych

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

- turystyczne (w tym kulturowe) - istniejące obiekty zabytkowe (w tym sakralne) - istniejące obiekty muzealne (m.in. Muzeum Narodowe Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, Muzeum - Pracowni Literackiej Arkadego Fiedlera w Puszczykowie) - charakterystyczna podmiejska zabudowa letniskowa (Puszczykowo) - podtrzymywanie tradycji i zwyczajów lokalnych – tożsamości lokalnej - liczne imprezy integracyjne o walorach kulturowych - zaplecze edukacyjno-rozrywkowe (np. DeliPark w Rosnówku gm. Komorniki) - obecność produktów lokalnych w sferze kulturowo-społecznej (gale, festyny) - zaangażowanie grup formalnych i nieformalnych w działalność aktywizującą społeczność lokalną (np. koła gospodyń wiejskich, rady sołeckie – gmina Komorniki, grupy nieformalne, stowarzyszenia – gm. Komorniki, m. Puszczykowo)	- słabo rozwinięta sieć ścieżek edukacyjnych - brak tras biegowych i ścieżek zdrowia - niezintegrowany system ścieżek i tras rowerowych, słabo oznakowanych i wyposażonych - słabe oznakowanie i informacja o istniejących zabytkach - słabo rozwinięty system informacji turystycznej - brak bazy danych przyrodniczo-kulturowych zasobów krajoznawczych - niski poziom wiedzy o regionie zamieszkania (zasobach przyrodniczych i historyczno-kulturowych obszaru) - zbyt mała liczba miejsc prezentujących lokalną kulturę i tradycję - zanikanie lokalnych tradycji i zwyczajów - brak zintegrowanej oferty turystyczno-rekreacyjnej występujących na obszarze produktów i usług lokalnych - ograniczona oferta projektów edukacyjnych, warsztatów – związanych z lokalnymi produktami - niski poziom świadomości ekologicznej mieszkańców - zanieczyszczone powietrze, szczególnie w okresie zimowym, zaśmiecenie na obszarach mieszkalnych i poza mieszkalnych - zaburzony ład przestrzenny, zwłaszcza w architekturze krajobrazu
Strefa gospodarcza: - bliskość Poznania - liczne tereny przeznaczone pod budownictwo mieszkalne i tereny inwestycyjne - istniejące zaplecze usługowe dla ludności miejscowej - istniejąca grupa, głównie osób 50+, młodzieży, osób bezrobotnych, osób niepełnosprawnych, chcących rozpocząć działalność gospodarczą - osoby 50+ to są osoby często z dużym doświadczeniem zawodowym (w tym w prowadzeniu własnej firmy) - korzystne położenie komunikacyjne, m.in. położenie przy drodze krajowej nr	Strefa gospodarcza: - „umiastowienie” terenów podmiejskich, które przestają pełnić funkcje rolnicze (gm. Komorniki) oraz letniskowe (m. Puszczykowo), a stają się „sypialnią” podmiejską - ograniczenia w komunikacji publicznej, zwłaszcza komunikacji wewnętrznej (osoby nie posiadające samochodu mają ograniczone możliwości dotarcia do innych miejscowości w obrębie LGD) - niekompatybilność systemu komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej – drogowej – liczne korki, utrudnienia w komunikacji wewnętrznej - brak zintegrowanej sieci komunikacji

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

5 oraz autostradzie A2 - dobra gęstość sieci drogowej - dobre połączenie z potencjalnymi rynkami zbytu (Poznań, Wrocław, Niemcy) - podtrzymywanie tradycji „wiejskości” (gm. Komorniki) i „letniskowej podmiejskości” (m. Puszczykowo) oraz wykorzystanie tych walorów w tworzeniu i rozwoju działalności gospodarczej (np. usługi rekreacyjne – jeździectwo, usługi gastronomiczne) jako czynnika przyciągającego rekreantów i turystów - istnienie obiektów ukierunkowanych na obsługę ruchu turystycznego i rekreacyjnego (m.in. krajoznawczego, turystyki i rekreacji aktywnej, edukacyjnej)	- rowerowej - słabe przygotowanie zainteresowanych założeniem własnej działalności gospodarczej - brak oferty edukacyjnej z zakresu rozwoju i dywersyfikacji przedsiębiorczości - niewykorzystany potencjał społeczny (edukacyjny, użytkowy – stosowany) osób z dużym doświadczeniem zawodowym (w tym w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej) zamieszkujących LGD - mali przedsiębiorcy mają problem z utrzymaniem rentowności działalności - słabe wykorzystanie walorów turystycznych LGD obecnych w strefie podmiejskiej - zmniejszająca się liczba gospodarstw rolnych – w szczególności producentów produktów ekologicznych - mała ilość produktów lokalnych - niska świadomość w zakresie tworzenia, promowania, sprzedaży, budowania marki - słaba promocja lokalnych przedsiębiorców
SZANSE	ZAGROŻENIA
Strefa społeczna: - możliwość pozyskiwania funduszy na działania aktywizujące i integrujące społeczność lokalną - zapotrzebowanie na szkolenia prowadzone przez praktyków w dziedzinach przydatnych na lokalnym rynku - możliwość pozyskania funduszy na rozpoczęcie lub rozszerzenie działalności rekreacyjnej, sportowej i turystycznej - rozwój rekreacji, turystyki jednodniowej i weekendowej - aktywizacja rekreacyjna mieszkańców – rozwój podmiejskiej rekreacji terenowej - migracja z miast i innych regionów w strefy podmiejskie - nowi mieszkańcy posiadają i wnoszą nowy i różnicujący zastany kapitał społeczny (inna wizja organizacji miejsca zamieszkania w strefie podmiejskiej, kapitał doświadczeń i umiejętności, otwarcie na nowości)	Strefa społeczna: - zagrożenie wykluczeniem społecznym i zawodowym osób 50+, młodzieży, bezrobotnych, kobiet, osób niepełnosprawnych - starzenie się społeczeństwa - wysoki stopień bezrobocia w kraju - widoczny i pogłębiający się brak zaangażowania społecznego oraz odpowiedzialności indywidualnej za przestrzeń publiczną - ograniczone środki na aktywizację lokalnych społeczności - rosnące koszty utrzymania infrastruktury społecznej, rekreacyjnej i sportowej - konflikty społeczne pomiędzy ludnością napływową a rdzennymi mieszkańcami - migracja do większych ośrodków i za granicę

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Strefa środowiskowo-kulturowa: - napływ rekreantów i turystów spoza obszaru LGD - rozwój usług okołoturystycznych ma wpływ na tworzenie się nowych miejsc pracy - moda na turystyczne produkty sieciowe, oferty tematycznych - zmiana mentalności mieszkańców wsi - zmiana stylu życia – popyt na ekologiczną żywność, moda na produkty lokalne - moda na aktywny styl życia – czas wolny spędzamy na terenach pozamiejskich - wykorzystanie istniejących zasobów kulturalnych, architektonicznych, związanych z lokalną tradycją, do promocji obszaru i przyciągnięcia turystów (zwłaszcza jednodniowych i weekendowych) - wykorzystanie możliwości promocji poprzez turystykę przyrodniczą, ekoturystykę, turystykę kulturową krajoznawczą - wykorzystanie możliwości promocji poprzez rekreację kwalifikowaną (imprezy sportowe, rekreacyjne, kulturalne, edukacyjne cykliczne i okazjonalne, szlaki, infrastruktura towarzysząca) - współpraca z Wielkopolskim Parkiem Narodowym oraz Muzeum Narodowym Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie (gm. Komorniki)	Strefa środowiskowo-kulturowa: - atrakcyjność i konkurencyjność innych obszarów pod względem oferty turystycznej i kulturalnej - bliskość Poznania ogranicza rozwój oferty kulturalnej i rekreacyjnej z uwagi na „siłę grawitacji” tego segmentu w ofercie miasta, tym samym przyczyniając się do zaniku, lub ich nieobecności w gminach podmiejskich (np. kina, aquaparki) - niedoinwestowanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej - ograniczone środki na infrastrukturę uatrakcyjniającą ofertę w przestrzeni publicznej - słabość ofert rekreacji terenowej w obszarze sąsiedztwa miejsca zamieszkania - pogarszający się stan środowiska życia człowieka, m.in. zanieczyszczenie powietrza i wody, degradacja gleb i zasobów przyrodniczych - wzmożony tranzyt samochodów ciężarowych i osobowych - potencjalne klęski żywiołowe wynikające ze zmian klimatu
Strefa gospodarcza: - bliskość wielkiego miasta stanowi szansę na migrację w strefę podmiejską osób z dużym kapitałem społecznym i biznesowym - współpraca w ramach Metropolii Poznań, daje podstawy realizacji zintegrowanej polityki rozwoju regionu, m.in. systemu komunikacji publicznej, systemu dróg, rozwoju regionalnych produktów sieciowych itp. - możliwość pozyskania funduszy na rozpoczęcie lub dywersyfikację	Strefa gospodarcza: - bliskość miasta Poznania powoduje ucieczkę mieszkańców z działalnością gospodarczą poza granice gmin LGD - niekompatybilność systemu komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej - propozycje polityczne w zakresie poszerzania zasięgu wielkich systemów miejskich kosztem gmin sąsiadujących - system edukacji niedostosowany do potrzeb aktualnego rynku pracy - dalsze zaniechania w ramach systemu edukacji przedsiębiorczości

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

działalności gospodarczej - możliwość pozyskania funduszy na rozpoczęcie lub rozszerzenie działalności agroturystycznej - możliwość pozyskania funduszy na rozpoczęcie lub rozszerzenie działalności na obszarach pozamiejskich - wzrasta rynek świadomych konsumentów - współpraca międzysektorowa w działaniach na rzecz rozwoju przedsiębiorczości (gmina, przedsiębiorcy, urzędy pracy, NGO, szkolnictwo) - duża ilość środków z UE na rozwój obszarów pozamiejskich	- słabe wykorzystanie potencjału grup: osoby 50+, młodzież, bezrobotni, kobiety, osoby niepełnosprawne - niesprzyjające przepisy podatkowe w państwie (np. ZUS) - wysokie koszty tworzenia nowych miejsc pracy/ wysokie koszty pracy - problem ukrytego bezrobocia - dalsza emigracja zarobkowa osób w wieku produkcyjnym (wewnątrzregionalna, krajowa, emigracja zagraniczna) - niewystarczające zachęty dla małych przedsiębiorców ze strony gmin – mali, lokalni przedsiębiorcy nie istnieją w Internecie - unifikacja oferty handlowej – obecność sieci handlowych - postawa roszczeniowa mieszkańców wobec organów zarządzających przestrzenią publiczną - niesprzyjająca polityka rolna państwa i UE - niesprzyjające przepisy prawne w różnych dziedzinach, takich jak np. sprzedaż produktu lokalnego i ekologicznego - trudności w sprzedaży przez rolnika produktów przetworzonych, tzw. „produkcji własnej” (np. dżemy, sery, wędliny)

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

2. Matryca problemów

Skutek	Problem główny	Przyczyna
Strefa społeczna:		
1. Słabo zintegrowana ludność lokalna zamieszkująca obszar LGD	1. Zagrożenie wykluczeniem społecznym oraz zawodowym osób 50+, osób starszych, osób niepełnosprawnych, bezrobotnych 2. Wyraźny podział na autochtonów i allochtonów 3. Widoczny i pogłębiający się brak zaangażowania społecznego oraz odpowiedzialności indywidualnej za przestrzeń publiczną 4. Brak świadomości o atrybutach, jakości i ofercie miejsca zamieszkania jako obszaru wielofunkcyjnego	1. Lokalizacja w strefie podmiejskiej – większość mieszkańców aktywnych zawodowo pracuje w mieście Poznań 2. Słabe zainteresowanie działaniami na rzecz wspólnoty lokalnej 3. Niski poziom znajomości faktycznych potrzeb i problemów społeczeństwa
Strefa środowiskowo-kulturowa:		
Skutek	Problem główny	Przyczyna
1. Słabość oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej	1. Niedostateczny zakres i ograniczony dostęp do oferty oraz usług rekreacyjno-sportowych oraz kulturowych	1. Niedoinwestowanie infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej 2. Ograniczone środki na infrastrukturę uatrakcyjniającą ofertę w przestrzeni publicznej
1. Słaby dostęp do infrastruktury i informacji turystycznej	1. Zbyt mała liczba atrakcyjnych ofert i usług turystycznych 2. Słabo rozwinięty system informacji turystycznej 3. Niedoinwestowanie oferty ukierunkowanej na potrzeby turystyki i rekreacji terenowej 4. Brak zintegrowanej oferty turystyczno-rekreacyjnej występujących na obszarze produktów i usług lokalnych	1. Słabo rozwinięta baza turystyczna, zwłaszcza w obszarze turystyki wiejskiej 2. Słabe oznakowanie i informacja o istniejących obiektach historyczno-kulturowych 3. Niedoinwestowanie infrastruktury turystycznej

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Skutek	Problem główny	Przyczyna
1. Brak zintegrowanej sieci komunikacji rowerowej	1. Ograniczenia w komunikacji publicznej, zwłaszcza komunikacji wewnętrznej (osoby nie posiadające samochodu mają ograniczone możliwości dotarcia do innych miejscowości w obrębie LGD) 2. Brak połączeń pomiędzy istniejącymi trasami rowerowymi	1. System ścieżek rowerowych słabo oznakowanych i wyposażonych 2. Brak współpracy międzygminnej w zakresie promocji i przygotowania tras turystycznych
1. Niszczenie i degradacja zasobów przyrodniczych i historyczno-kulturowych	1. Niska świadomość ekologiczna mieszkańców i brak poszanowania zasobów przyrodniczych i krajobrazowych 2. Brak odpowiedzialności za przestrzeń publiczną w kontekście ochrony środowiska 3. Niski poziom wiedzy o regionie zamieszkania (zasobach przyrodniczych i historyczno-kulturowych obszaru) 4. „Umieszczenie” terenów podmiejskich, które przestają pełnić funkcje rolnicze (gm. Komorniki) oraz letniskowe (m. Puszczykowo), a stają się „sypialnią” podmiejską	1. Zbyt mała liczba działań edukacyjnych i promocyjnych
1. Mała ilość produktów lokalnych	1. Zmniejszająca się liczba gospodarstw rolnych – w szczególności producentów produktów ekologicznych 2. Niska świadomość nt. jak tworzyć, sprzedawać produkty lokalne oraz budować ich markę	1. Zbyt mała liczba miejsc prezentujących lokalną kulturę i tradycję 2. Zanikanie lokalnych tradycji i zwyczajów 3. Brak projektów edukacyjnych, warsztatów – związanych z lokalnymi produktami 4. Słaba promocja lokalnych przedsiębiorców

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Sfera gospodarcza		
Skutek	Problem główny	Przyczyna
1. Oferta edukacyjna niedostosowana do potrzeb aktualnego rynku pracy	1. Słabe przygotowanie zainteresowanych otwarciem własnej działalności gospodarczej 2. Dalsze zaniechania w ramach systemu edukacji przedsiębiorczości 3. Słabe wykorzystanie potencjału grup: osoby 50+, młodzież, bezrobotni, kobiety, osoby niepełnosprawne	1. Brak oferty edukacyjnej z zakresu podnoszenia kompetencji społeczno-zawodowych w powiązaniu z rozwojem przedsiębiorczości
1. Brak usług i ofert (w tym agroturystycznych w gm. Komorniki) dywersyfikujących dochody rolników	1. Niski udział terenów rolniczych w strukturach gmin 2. Rolnictwo, choć dobrze rozwinięte i dużych tradycjach, zanikające 3. Trudności w sprzedaży przez rolnika produktów przetworzonych, tzw. „produkcji własnej” (np. dżemy, sery, wędliny)	1. Brak oferty edukacyjnej z zakresu rozwoju i dywersyfikacji przedsiębiorczości 2. Niesprzyjające przepisy prawne w różnych dziedzinach, takich jak np. sprzedaż produktu lokalnego i ekologicznego
1. Mali przedsiębiorcy mają problem z uruchomieniem lub/i utrzymaniem rentowności działalności	1. Bliskość miasta Poznania powoduje ucieczkę mieszkańców z działalnością gospodarczą poza granice gmin LGD 2. Wysokie koszty tworzenia nowych miejsc pracy/ wysokie koszty pracy	1. Brak szkoleń i wsparcia z zakresu rozpoczęcia lub rozszerzenia działalności gospodarczej

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

2. Matryca celów

Cel główny	Cele szczegółowe	Przedsięwzięcia/działania
Sfera społeczna		
1. Zwiększenie poczucia integracji i tożsamości lokalnej	1.1. Wsparcie na rzecz wzmocnienia integracji społecznej mieszkańców obszaru LGD	1.1.1. Szkolenia dla mieszkańców w celu nabycia nowych kompetencji społecznych 1.1.2. Wspieranie i promowanie aktywności lokalnej [imprezy integracyjne o charakterze sportowym, rekreacyjnym i kulturalnym, edukacyjnym]
Sfera środowiskowo-kulturowa		
2. Zwiększenie atrakcyjności obszaru oraz poprawa jakości życia mieszkańców	2.1. Wsparcie na rzecz wzmocnienia usług sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych	2.1.1. Wsparcie rozwoju niekomercyjnej infrastruktury sportowo-rekreacyjnej i kulturowej 2.1.2. Wsparcie organizacji imprez sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych
	2.2. Poprawa stanu i dostępu do infrastruktury i informacji turystycznej	2.2.1. Odtwarzanie oraz projektowanie i wdrażanie nowych ofert edukacji i rekreacji terenowej [szlaki turystyczne, trasy rowerowe, ścieżki edukacyjne, zdrowotne, biegowe, terenowe stacje naprawy rowerów, itp.] 2.2.2. Regionalna Internetowa Encyklopedia Multimedialna
	2.3. Rozwój zintegrowanej sieci komunikacji rowerowej	2.3.1. Bezobsługowe wypożyczalnie rowerów 2.3.2. System informacji o dostępie do bezobsługowych wypożyczalni rowerów

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

	2.4. Edukacja ekologiczna i regionalna	2.4.1. Edukacja społeczności lokalnej w zakresie dziedzictwa przyrodniczego oraz historyczno-kulturowego regionu 2.4.2. Wspieranie i promowanie WPN jako marki turystycznej LGD 2.4.3. Kształtowanie świadomości ekologicznej mieszkańców 2.4.4. Rozwój Centrum Edukacyjnego LGD
	2.5. Określenie i promocja produktów lokalnych	2.5.1. Gale Produktów Regionalnych, Tradycyjnych i Lokalnych 2.5.2. Wsparcie certyfikacji produktów lokalnych
Sfera gospodarcza		
3. Poprawa konkurencyjności lokalnej gospodarki i tworzenie miejsc pracy	3.1. Podnoszenie kompetencji mieszkańców w powiązaniu z rozwojem przedsiębiorczości	3.1.1. Szkolenia dla mieszkańców w celu nabycia nowych kompetencji
	3.2. Różnicowanie i reorientacja dochodów rolników	3.2.1. Wsparcie rozwoju turystyki wiejskiej
	3.3. Zwiększenie dochodów beneficjentów PROWu	3.3.1. Rozpoczęcie lub rozszerzenie działalności gospodarczej

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

3. Hierarchizacja celów

Cel główny	Cele szczegółowe
Sfera społeczna	
1. Zwiększenie poczucia integracji i tożsamości lokalnej	1.1. Wsparcie na rzecz wzmocnienia integracji społecznej mieszkańców obszaru LGD
Sfera środowiskowo-kulturowa	
2. Zwiększenie atrakcyjności obszaru oraz poprawa jakości życia mieszkańców	2.1. Wsparcie na rzecz wzmocnienia usług sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych
	2.2. Poprawa stanu i dostępu do infrastruktury i informacji turystycznej
	2.3. Rozwój zintegrowanej sieci komunikacji rowerowej
	2.4. Edukacja ekologiczna i regionalna
	2.5. Określenie i promocja produktów lokalnych
Sfera gospodarcza	
3. Poprawa konkurencyjności lokalnej gospodarki i tworzenie miejsc pracy	3.1. Podnoszenie kompetencji mieszkańców w powiązaniu z rozwojem przedsiębiorczości
	3.2. Różnicowanie i reorientacja dochodów rolników
	3.3. Zwiększenie dochodów beneficjentów PROWu